

Rauhanpäivän mietteitä

(Jatkos ensimäiseltä sivulta)

jossa jo niin monasti istunut olen ja laineitesi viileydessä hiki hienin huuhtonut.

Täällä on sentään ihanampi, vaikka ei tunnu vertoja löytyvän Pohjolan suven suloille.

Siellä oli valkorunkoiset koi-vut, valkovahtoiset aallot ja untuvapilvet. Siellä pääyven kulttaamat punaiset tuvat, vihreän koi-vikon keskellä. Kauaksi käen kulta kukunta kaiun kanto. Kuinka voisinkaan unohtaa nuo! Muistan hakoneulasten peittämät polut, jotka metsän poveen johti. Pehmeä se oli, kuin samettimatto. Ja hiljasta, rauhaista oli metsän syli. Ja illoin kun maille-nen menevä iltaurinko hyväili lahden sini-pintaa, se ihmeellisen, uneksivan tunnelman levitti yli kaiken.

Mutta miksi tuota nyt muistelen? Onhan kokonaan muuttunut tuo lapsuusmuistojen maa. Siellä kummut kuulon kohoo nyt lehdoissa. — Niin, nyt vasta muistan, miksi olen tänään vapaana ja täällä. Onhan tänään "Rauhan päivä". Ihmiset kaupungissa juhlivat vuosia kestäneen teurastuksen loputtua, niin ainakin sanotaan. Eivät kaikki juhli sentään. Jotkut, ehkä useatkin ajattelevat "Sota riehui parhaillaan yli mailman". Niin ajattelin minäkin ja siksi en rauhan juhlasta riemuita voi, vaan riensin tänne luonnon vapaudesta nauttimaan.

Kaupungilta kuului melua, laulauksia, ilotulituksia...

Nuorisoyoukko tien sivussa poltti "keisaria". Kuninkaan kuvat olivat, ikkunoissa koristettuina, keirasin kuva roikkui hirressä rovion päällä.

Mikä kummallinen ristiriittaisuus... Ja Saksan-Ville, jota miljoonien murhasta syytetään, missä hän istune ja mitä mahtanee tuntea? Odottaako tuomitsijoiltaan armoa. Kyllä kai se hänelle suodaankin. Me ihmiset olemme suurmurhaajille armelaita. Kuvat vaan rankaisimme polttamalla ja hirttämällä.

Täällä Torontossa hirtettiin viime kuussa eräs nuori mies, joka ensin varasti ja poliisin häytytellessä ampui hänet. Hän oli elämänhalua tulvillaan, eikä häntä armahdettu, vaikka tuhannet nimet anoivat sitä hänen puolestaan. Silmä silmästä, hampas hampaasta ja veri verestä oli hinta jonka hän maksoi.

Porvarelehdet säälivät häntä parina päivänä ja sitten unohtivat hänet. He näkivät hänen lapsena istumassa jossain rautatiepihalla kahden "trampin" keskellä ja kuuntelemassa varkausy. m. juttuja, jotka johtivat lopulta hänet hirsipuuhun.

Minä en ole unohtanut häntä vielä. Kun isäntäni ensin nauruniva suussaan tuli minulle kertomaan hänen hirttamisestään, itkin minä ja löin nyrkkini pöytään ja sanoin:

"Se ei ollut oikein. Te olette vuosia murhanneet ihmisiä ja maksaneet siitä ja jakaneet palkintoja, ja jos joku murhasi poliisin, jota hän ei varmaankaan aikunut tehdä, te hirtätte hänet kysymättä, mikä alkujaan johti hänet siihen.

Kukaan ei tuomittaessa kysynyt, miksi tuo lapsi oli saanut istua "trampien" seurassa kuuntelemassa jotain alhaista. Miksi ei hänen äitinsä pitänyt häntä lapsenhoitajan kanssa lapsenka-

marissa kuuntelemassa kauniista kirjoista kauniita kertomuksia ja antanut hänelle ylhäistä sivistystä. — Miksi hän meni vaate-tavaran varkaisuin.

Jokainen työläisäiti osaa tähän vastata, joka on pakotettu jättämään lapsensa päiviksi, mennäköön leipäpalaa saadakseen, vhaamaan hikensä ja verensä tehtaiden, kapitaalini uhrialtarelle ja lopuksi antaa siihen ainoan poikansa. Jokainen järjestynyt työläinen ymmärtää miksi työläinen saa maksaa elämänsä erhytykset hirsipuussa, sairaaloissa ja vankilan komeroissa, he ymmärtävät oikeuslaitosten hataruuden ja ristiriidan, joita ajatellessa järki sekavalta tuntuu.

Mahtaneeko tuon nuorukaisen äiti miettii samaa tänään kuin minä, ja jos hän miettii, niin ei hän tänään riemuitse rauhan juhlapäivästä.

Milloin koittaa köyhälistön rauhanpäivä, se päivä, jolloin raatajat juhlii luokkataistelun voittoa? — Se päivä on vielä salaisuuden hämälässä. Mutta se olisi ehkä likelläkin, jos me työläiset olisimme yksimielisiä. Vaan, se ikäänkuin näyttää kuuluvan historiaan, että juuri silloin, kuin meidän pitäisi koota voimamme yhteen, me ne hajoamme. Me väittelemme suunnista ja suhtautumisista ja etään nymme päämäärästä. Emmekä milloinkaan kuitenkaan pääse taktiikan suhteen samalle kannalle. Bebelin lausunto: "Joka on sitä mieltä, että tämä yhteiskunta jonkun nähtävissä olevan ajan kuluttua romahtaa kokoon omaan mahdollisuuteensa, tai ajattelee: että siihen vielä kuluu monta sukupolvea, hän lähtee taktillisessa toiminnassaan aivan eri näkökohdista. Ja tämä eri käsityskanta, joka ei ole poistettavissa, opittakoon tuki vihdoinkin käyttämään meidän materialistista historiantäytystä myöskin omassa puolue-elämässämme, se viepi yhä uusiin mielipiteiden taisteluihin puolueessa." Jälkeenpäin on hän lisännyt: "Taktiikka ei ole ikuinen, se on itsestään selvä, kun vaan jokainen toimii siinä varmassa vakuimuksessa, että sillä parhaiten edistää puolueen parasta.

Eikä mikään ole puolueelle sen turmiollisempaa, kuin kaavaan kangistuminen, kaiken muodostaminen kerran sovitun kaavan mukaan.

Olosuhteet eivät muodostu meidän taktiikkamme mukaan, vaan meidän tulee muodostaa taktiikkamme niiden mukaan."

Tämä totuus pitää edelleenkin paikkansa.

Samoin Liebknechtin ajatus: "Minä voin muuttaa taktiikkani 24 kertaa 24 tunnissa, jos niin tarvitaan, mutta se ei saa kertaakaan olla ristiriidassa puolueen periaatteiden kanssa."

Op tapahtunut paljon muutoksia ja mullistuksia senjälkeen kuin nämä ajatukset on lausuttu, mutta ne ovat kaukonäköisiä lausuntoja jotka vieläkin ovat tosia. Jokainen päivä tuotanto-kehityksineen muuttaa meidän menettelytapamme tai määrää ne. Eläkämme siis ajassa.

Meidän ei pitäisi tuhlailla niin paljon aikaa kiistelyihin, koska meillä periaatettamme selvittääksemme on vielä laaja työmaa. Keskuudessaamme löytyy vielä niin monen monta työläisveijää ja -siskoa, jotka pitäisi tietoisuutteen herättää ja siksi on tärkeintä meille, että käytämme kaiken riittävämmä valistustyöhön, että

olemme valmiita, kun ratkaiseva hetki tulee. Jos me olemme varmoja periaatteestamme, emme petä yhteistä asiaamme, kuten niin monet sosialisteiksi itseänsä sanoneet ovat viime aikoina tehneet, etenkin Suomessa. Meidän, nuoret työläistoverit, täytyy seurata aikaamme paremmin, ettei kukaan täältä menneinä puolue-tovereina yhdy porvarien etuja puolustamaan kuten jotkut jo ovat tehneet liittymällä Suomen porvarien suojelus- eli lahtarikaarteihin. Kun me olemme varmoja periaatteestamme, emme me enää luota porvareihin, sillä he pettävät aina, syystä että heidän petöksensä on historiallinen välttämättömyys, kun me luotamme omaan itseemme, me tiedämme kulloinkin mitkä ovat menettelytapamme ja aseemme.

Vaalit, lakot tai radikaalisemat toimenpiteet, niitä me olemme käyttäneet, jos vaan unohtamatta periaattemme lopullista päämäärää kuljemme.

Meidän on saatava tiedottomat ymmärtämään, että vaan sorrettu luokan luokkataistelun kautta saavutamme sos.-dem. lopullisen tarkoituksen.

Kun nykyinen tämä järjestelmä oikeuslaitoksineen y. m. romahtaa kasaan, voimme me sosialistit vasta viettää riemun ja rauhan yhteistä juhlapäivää. Rientäkäämme yksimielisesti käsi kädessä ja rauhanpäivämme lähestyy sen pikemmin.

Rauha.

WEST CONCORD, N. H.

Jospa taaskin jotain pakisen, vaikka ei nyt mitään erityistä uutistakaan ole, mutta voihan sitä ilmankin. Niin, kesäiset kuumuudet ne on täälläkin, kuten kesällä sopii ollakin, tosin tuo liiallinen lämpö toisinaan tuntuu vastenmieliseltäkin, mutta kun muistaa talven ankarat pakkaset, tuulet ja tuiskut, niin tuntuu se sittenkin mukavammalta. Kesä-hän se on työläistenkin riemun aika, ja etenkin lasten. Mikä suuri nautinto, kun saa vapaasti liikkua luonnon vapaassa ja raittiassa ulkoilmassa, välillä käydä vedessä uiskentelemassa, j.n.e.— Mutta koska koittaa kansojen kesä? Koska työläiset vapautuvat kapitaalini raskaista kahleista, koska orjan iet päätämme poistetaan? — Katsokaa, se kuitenkin jo hämmöttää, mutta enemmän, vieläkin entistä lujemmin on meidän ponnisteltava, ja jännitettävä taiston jouta. Meidän on temmattava mukaan nekin toverit, jotka vielä uinuvat tietämättömyyden sikeässä unessa, ne raukat, jotka eivät anna edes lapsilleen sitä vapautta ja nautintoa, että antaisivat heidän tulla meidän kouluun. He huulevat ehkä, että he voivat istuttaa lastensa mieliin sen erhytyksen siemenen mitä he itse kantaavat mieleensä sosialisteja vastaan, mutta siinä he kuitenkin suuresti pettävät.

Nyt on kansojen nousuaika ja se voi vetää mukaansa nekin, jotka eivät niin tahtois, ja senpä tähden on meidän lietsottava enemmän tiedontulta. Jokaisen suuri velvollisuus on tehdä tehtävänsä nurkumatta köyhälistön riveissä. Löytyy henkilöitä jotka silolin tällöin aivan kuin satumalta tulevat haaliin ja senkin he tekevät vain tavan vuoksi, kun eivät kehtaa tulemattakaan olla, mutta minkäänlaista yhteistoiminnallista periaatetta ei heillä näytä olevan, koska kaikki, pienimmätkin tehtävät ovat heille vastenmielisiä. He kä ajattelevat, että kun toiset touhua ja

raivaa tietä edellä, niin kyllähän me sitte perästä tulla jölköttemme. — Onkos tämä mielestänne oikea menettelytapa? — Alkakaapas tuumia millä tämä voidaan korjata. A. K.

ST CATHERINE, ONT., CAN.

Jos ei kapitalistit voi riistää yhdellä tavalla niin ne tekee sen toisella, tulee ajatelleeksi kun ajattelee esimerkiksi tämän paikkakunnan viimeistä leivänvetäjien lakkoa. Joku aika taaksepäin tämän kaupungin leivänvetäjät nimittäin tekivät lakon, vaatien palkan korotusta. Ilme kyllä, lakko ei kestänyt kuin vähän toista päivää kun lakkolaisten vaatimuksiin suostuttiin, josta tietysti jokaisen työläisen mieli oli hyvä. Mutta kuten aina, jos riistäjät jossakin kohden tekevät myönnytyksiä, niin jossain toisessa kohden he sitten riistävät kahta kovemmin, ja niinpä tässäkin tapauksessa. Heti lakon sovittua pitivät leipuriliikkeiden omistajat kokouksen, jossa kohottivat leivän hintaa huimaavasti. Jauhot eivät ole kohonneet, mutta työläisten pieni palkan-nyllyys oli hintojen korottamisen aiheuttaja, sanottiin.

Koska ei tällä kertaa ole paljon pakisemista, niin jätän tähän ja kirjotan joskus toiste. L. K.

EUREKA, CALIF.

Näyttää siltä että Toveritar on jäänyt täällä aivan unohtuiksi, koska ei kukaan enää kirjota siihen uutisia. Ompeluseuran haluttu on jätetty kirjeenvaihtajan valitseminen vaan ompeluseura on nyt kesäloimalla eikä näin ollen toimi mitään. Toveriin on nyt neljä eli viisi kirjottajaa, vaan Toveritar ei ole kai Eureka naisten mielestä sen arvoisen, että siihen kannattaa kirjoitella. Vaan se on erehdystä jos niin ajatellaan. Onhan se sitäpaitsi ainoa naisten lehti tällä mantereella, joten se sietäisi paremman huomion naistenme puolelta. Saa nyt nähdä jos akat, jotka aikovat juhliä ensi joulun pyhinä, valitsevat erityisen kirjeenvaihtajan Toverittarelle kuten ukot tekivät Toverille. Vaan ei suinkaan akat niin paljon aikaaan saa — mutta sittehän näh-dään.

Apina purasi poikaselta sormenpoikki kaupungin puistossa. Poikaset tapaavat aina kiusasta pikku eläimiä kuten apinoita ja muita. Viime viikollakin taas eräs poikainen sylkäsi apinaa päin silmiä, apina perääntyi häkin nurkkaan tietenkin miettimään kostoa. Poikaset pitelivät häkin raudoista kiinni ja syljeskelivät eläinten päälle vaan yht'äkkiä hyökkäsi se apina, jonka silmille poika sylki, ja kävi saman sylkiänsä sormeen kiinni hampain ja purasi sormenpäin poikki. Pojalta pääsi parahdus ja apina päästi riemuhuudon voittonsa johdosta sillä hän oli saanut kostoa häpeän. Siis varokaa, poikaset, tekemästä pahaa pienille eläinrakkoille. Kyllä nekin jotain ymmärtää ja pysykää loitommalla niistä.

Tk. 16 p. hukkui 14-vuotias poikainen nimeltä Earl Sidelinger Humboldt-lahteen ollessaan pysyvässä puomipuden päällä, josta hän suistui veteen. Ollen taskunsa täynnä raudanpaloja, upposi hän heti eikä päässyt veden päälle enää. Toinen poikainen juoksi apua hakemaan vaan parin tunnin kuluttua saatiin hän ylös hengetönnä. Poika oli orpo. N. Williams.